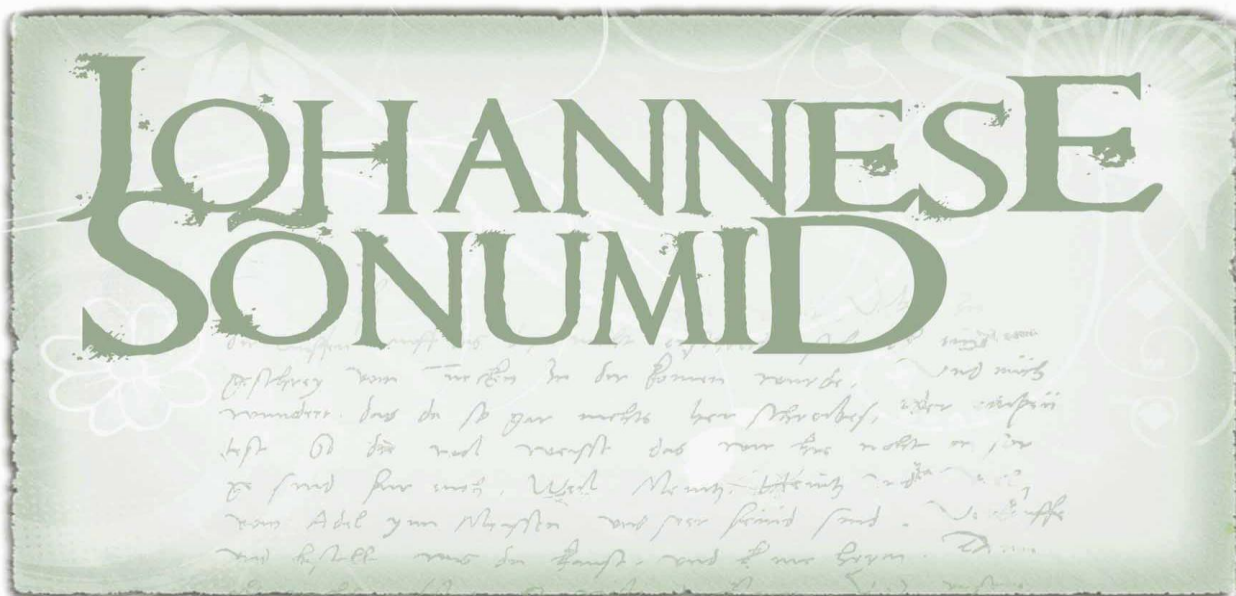

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus

APRILL 2015

Kirikukalender annab jürikuu juhtsalmiks Matteuse evangeeliumi 27. peatükist 54. salmi: „**Tõesti, see oli Jumala Poeg!**“

Tõesti, see oli Jumala Poeg, kes meie eest ristil suri, meie pattude lunastuseks. „Tõesti, see oli Jumala poeg!“ ütles risti all valvav väeülem ja need, kes temaga Jeesust valvasid, olles tunnistajaks sellele, kuidas Jeesuse surma hetkel rebenes templis kõige pühama paiga ees rippuv eesriie. See oli märgiks, et Jeesus oma surmaga avas kõigile inimestele juurdepääsu Jumala palge ette.

Kõik see, millest Jeesus oli oma jüngritele rääkinud oli saanud tõeks. Teda oli kiusatud ja pekstud, Ta oli kannatanud süütult ja Ta oli ristil surnud. Täitunud oli prohvet Jesaja ettekuulutus sulasest, kes sureb süütult, selleks et rahvale pakkuda päästet ning pattude andeks andmist (Js 53). Jeesus suri inimeste vabastamiseks pattudest ja vaimulikust surmast, mis on süütegude vältimatu tagajärg. Jeesuse surm ristil oli Tema Messia-seisuse lahutamatu osa.

Jeesus jättis meile oma õpetuse Jumaliku tarkusega lausunud tähendamissõnades. Tähendamissõnad avanevad inimestele vaevaliselt. Selleks, et mõista neid või vähemalt püüda mõista, tuleb teha endaga palju tööd. Tuleb lugeda Piiblit ja palvetada, et Püha Vaim võiks teha meis seda tööd, mis avaks meie silmad ja kõrvad, just niisamuti, nagu Jeesus tegi nägijaiks pimedad ja kuuljaiks kurdid.

Jeesus ei surnud ristil mitte asjata, Ta suri selleks, et meil oleks elu, oleks igavene elu Tema Isa Taevases kuningriigis. Kõigil neil, kes usuvad Jeesusesse Kristusesse on võimalus kord näha palgest-palgeste Jumalat ennast.

Kui naised kolmandal päeval läksid hauale, et Jeesuse ihu lõhna rohtudega võida, leidsid nad haa tühja olevat. Kaks meest seisis nende juures välkvalgeis rõivais, nad ütlesid naistele: „Miks te otsite elavat surnute juurest? Ta ei ole siin, vaid on üles äratatud.“ (Lk 24: 4 – 6).

Naised kiirustasid jüngrite juurde ja kuulutasid: „Jeesus Kristus on ülestõusnud surnuist!“ – „Ta on tõesti ülestõusnud!“ võime meie täna üksteisele kinnitada.

Meie kogudust, Haapsalu linna, Läänemaad ja ehk tervikuna kogu Eesti Evangeelset Luterlikku Kirikut ootab ees sündmusterohke kevad. 440 aastat ei ole Haapsalu piiskopilinnuses olnud piiskoppi. Meie koguduse õpetaja, Tiit Salumäe, pühitsetakse piiskopiks jüripäeval, 23. aprillil kell 16.00 Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus ja Haapsalus toimub Läänemaa, Lääne-Harju ja diasporaa piiskopi kohale õnnistamise jumalateenistus 1. mail kell 12.00 Haapsalu Toom-Niguliste kirikus. Me oleme ajaloo

tunnistajateks! Kord võime me jutustada tulevastele põlvedele, kuidas see kõik toimus. Meil igal ühel on võimalus sellest suursündmusest osa võtta, juba ettevalmistamiste käigus anda oma panus, panna omad abistavad käed töödele ja tegemistele külge ja palvetada, et kõik laabuks Jumala abiga!

Õnnistatud Ülestõusmispühi!

Jeesus Kristus on üles tõusnud surnuist!

Küllike Valk

EELK Lääne praostkonna vikaardiakon

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA APRILLIS.

K, 1. aprill kl 15 Suure nädala kolmapäeva palvus. Jeesus mõistetakse surma (Jaani kirik); **kl 16.15** Jaanimardikate laulutund (Jaanisaal).

N, 2. aprill kl 18 Suure Neljapäeva armulauajumalateenistus. Püha armulaud. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe ja diakon Küllike Valk, organist Lia Salumäe (Jaani kirik).

R, 3. aprill kl 11 Suure Reede sõnajumalateenistus. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe ja diakon Küllike Valk, organist Lia Salumäe. Laulab koguduse segakoor (Jaani kirik).

L, 4. aprill kl 17 leeritund (Jaanimaja); **kl 19.30 palvus ja paasaküünla süütamine Jaani kirikus ja protsessioon toomkirikusse ning paasaöö missa ja ristimine.** Teenivad õpetajad Tiit Salumäe, Kristel Engman, diakon Küllike Valk ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe. Laulab toomkoor (Toomkirik).

P, 5. aprill kl 11 Kristuse ülestõusmispüha jumalateenistus armulauaga (Toomkirik). Teema: Jeesus on surnuist üles tõusnud. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe ja diakon Küllike Valk, organist Lia Salumäe; lastenäidend. Laulavad segakoor ja lasteansambel. (Toomkirik).

T, 7. aprill kl 19 toomkoori proov (Jaanisaal).

K, 8. aprill kl 16.15 Jaanimardikate laulutund (Jaanisaal); **kl 17.15** koguduse kool (Jaanisaal); **kl 20.00** õhtupalvus koos Haaga ja Loviisa sõpruskoguduste delegatsiooniga (Jaani kirik).

R, 10. aprill kell 9 hommikupalvus (Jaani kirik); **kl 17** segakoori ühisproov (Jaanisaal).

11.-12. aprilli õpetaja Tiit Salumäe osaleb EELK Rootsi praostkonna sinodil Lundis.

P, 12. aprill kl 11 jumalateenistus armulauaga (Toomkirik). Teema: Ülestõusnu tunnistajad. Teenivad õpetaja Kristel Engman ja Teno Ilves, organist Eneken Viitmaa.

E, 13. aprill kl 18 segakoori proov naistele (Jaanisaal).

T, 14. aprill kl 19 toomkoori proov (Jaanisaal).

K, 15. aprill 16.15 Jaanimardikate laulutund (Jaanisaal).

R, 17. aprill kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik); **kl 13.30** Eakate teetund, hooaja lõpetamine.

L, 18. aprill kl 10-14 talgupäev. Kogunemine kantslei juures Kooli tn. 6.

P, 19. aprill kl 11 jumalateenistus armulauaga (Toomkirik). Teema: Hea Karjane. Laulab Ylistaro kirikukoor. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe ja Jukka Tuppurainen, organist Lia Salumäe; **kl 16** segakooriproov (Jaani kirik).

T, 21. aprill kl 19 toomkoori proov (Jaanisaal).

K, 22. aprill kl 16.15 Jaanimardikate laulutund (Jaanimaja); kl 17.15 koguduse kooli lõpetamine (Jaanisaal).

N, 23. aprill kl 16 piiskop Tiit Salumäe ja piiskop Joel Luhametsa ametisse pühitsemine Tallinna Toomkirikus.

R, 24. aprill kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

24.-27. aprill – piiskop Tiit Salumäe, organist Lia Salumäe ja juhatuse aseesimees Kristi Ainjärv külastavad sõpruskogudust Tunbridge Wellsis (Inglismaa).

P, 26. aprill kl 11 jumalateenistus armulauaga. Teema: Jumala rahva koduigatsus. (Toomkirik) Teenivad õpetaja Kristel Engman ja Teno Ilves, organist Eneken Viitmaa; **kl 18** jumalateenistus De la Gardie hooldekodus, teenib diakon Küllike Valk.

N, 30. aprill kl 19 1. mai missa ettevalmistus ja ühendkoori proov (Toomkirik)

MAIKUU TULEB SÜNDMUSTEROHKE.

HAAPSALU SAAB TAAS PIISKOPILINNAKS.

Piiskop Tiit Salumäe ametisse pühitsemine.

Jüripäeval, 23. aprillil kell 16 pühitseb peapiiskop Urmas Viilma koos piiskop Einar Soone ja peapiiskop emer. Andres Põderiga Tallinna Neitsi Maarja Piiskoplikus Toomkirikus piiskopiks assessor praost Joel Luhametsa ja assessor praost Tiit Salumäe. Pidulikust jumalateenistusest võtavad osa külalispiskopid, EELK konsistooriumi liikmed, praostid, abipraostid, õpetajad ja diakonid. Uksed on avatud kõikidele.

Piiskop Tiit Salumäe kohale seadmise pidulik jumalateenistus ja pidustused Haapsalus toimuvad apostlite Filippuse ja Jaakobus Noorema päeval, 1. mail 2015.

Päeva kava

10.00 Toomkirikus avatakse uksed

11.30 Vaimulikest ja ilmikutest koosnev protsessioon liigub Jaani kirikust toomkirikusse

11.35 Peatus Vabadussamba juures, pärja asetamine

12.00-13.30 Pidulik jumalateenistus toomkirikus

Teenivad peapiiskop Urmas Viilma, piiskop Einar Soone, peapiiskop emer. Andres Põder ja piiskop Joel Luhamets. Jutlustab piiskop Tiit Salumäe. Armulaua seab peapiiskop Urmas Viilma. Kaasa teenivad külalised Soomest ja Saksamaalt ning külalisvaimulikud. Muusikaga teenivad Lääne praostkonna ja Lääne-Harju praostkonna koorid ning puhkpilliorkester Kahro Kiviloo juhatamisel.

14.00-16.00 Vastuvõtt konvendihoones

Hea lugeja! Kui plaanid pidustustel osaleda, palun anna sellest teada hiljemalt 20. aprilliks haapsalu@eelk.ee või 473 7166.

Lillede asemel võib teha annetuse toomkiriku katuse remondi heaks (EE442200001120274032, EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus. Selgitus: toomkiriku katus).

Korraldustoimkonna juht
vikaarõpetaja Kristel Engman

PEREPÄEV PIISKOPILINNUSES.

Ühtehoidev pere, riik ja Euroopa Liit.

Emadepäevale eelneval laupäeval, 9. mail toimub Haapsalu piiskopilinnuses suur perepäev, mis on kingitus kõigile Haapsalu ja Läänemaa peredele.

Kell 11.00 toimub laulustuudio DoReMi kontsert toomkirikus. Keskpäeval algavad erinevad tegevused piiskopilinnuses, mille kaudu tutvustavad oma tegevusi Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Kaitseliidu Lääne malev, SA Haapsalu Piiskopilinnus, EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus, Lääne Maavalitsuse juures asuv Euroopa Liidu alase teabe infokeskus.

Osaleda saab põnevates sportlikes mängudes ja arendavates ettevõtmistes ning koguda uusi teadmisi. Kell 13.00 pakuvad Kaitseliit ja Naiskodukaitse suppi. Perepäev peadib kl 14.00 lastenäidendiga „Detektiiv Nupuka raskeim juhtum“ toomkirikus.

Kuna 9. mai on ka Euroopa päev, on avatud ka Euroopa Liidu infotolk ning toimub Euroopa Liidu ainealine võistlus.

Perepäev toimub EELK Haapsalu Püha Johannese koguduse, EELK Perekeskuse, SA Haapsalu Piiskopilinnus, Kaitseliidu Lääne maleva, Haapsalu linna ja Lääne maavalitsuse, Politsei- ja Piirivalveameti, Päästkeskuse, Maanteeameti ja Läänemaa Memento ning teiste osapoolte koostöös. Perepäev on tasuta. Kõik huvilised on oodatud.

Täpsem teave: õpetaja Kristel Engman, EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus, kristel.engman@eelk.ee või 5289527.

EMADEPÄEV TOOMKIRIKUS.

Üks osa kristlikest väärtustest on pere ja ligimese teenimisega seonduvad väärtused, mille tunnusteks on armastusest kantud lugupidav suhtumine kogu loodu suhtes, teeniv ja jumalakartlik vaim. Neid väärtusi oluliseks pidades on ka Haapsalu kogudus korraldanud aastaid emade- ja isadepäeval temaatilisi sündmusi või tavapärasest pidulikumaid jumalateenistusi. Nii ka tänavu.

Pühapäeval, 10. mail kell 11.00 tähistame emadepäeva piduliku perejumalateenistusega toomkirikus. Jumalateenistusel esinevad laululapsed ja noored muusikud. Kuna emadepäevaga päädib ka lastekiriku tegevusaasta, saadame meie koguduse noorimad pidulikult suvepuhkusele.

Tere tulemast!

PALVERÄNNU KONVERENTS.

„Maarjamaa 800. Palverännakud ajas ja vaimus.“ Haapsalu Jaani kirik ja toomkirik

Palverännupäeva eesmärk on arutleda palverännukultuuriga seonduvate aktuaalsete teemade üle. Kaardistada Eesti palverännukultuuri hetkeseis, peamised probleemid ja (sõlm)küsimused selle edendamisel. Pakkuda palverännakutest huvitunuile võimalust teha põhjalikumalt tutvust palverännukultuuri kui ühe rändamise ja usulise fenomeniga.

Kava:

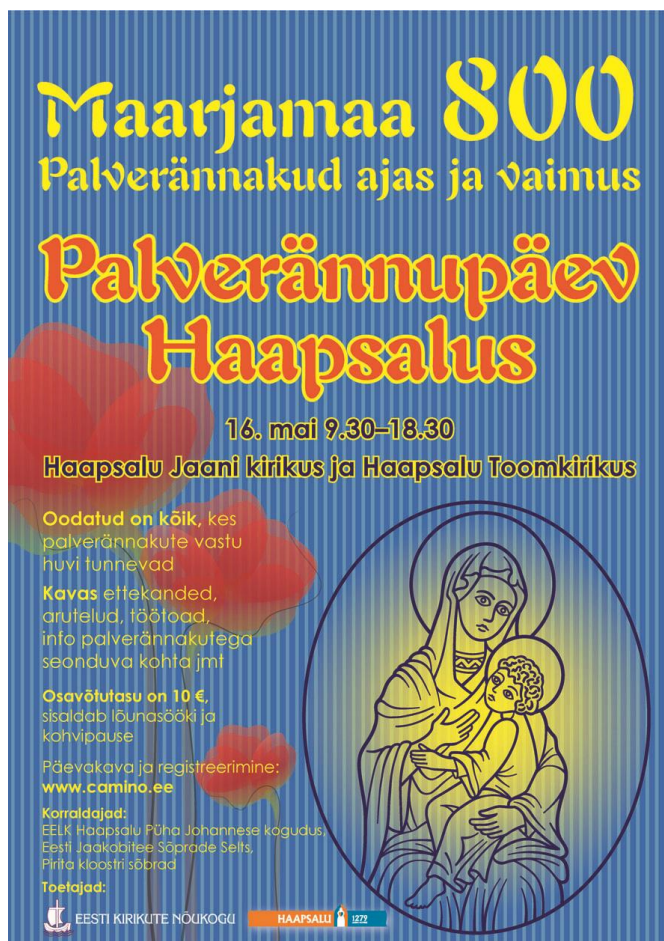
- 9.30 Kogunemine, registreerimine, hommikukohv (Jaani kirik)
- 10.00 Konverentsi avamine ja rakendamine
Tervitus Tiina Sepp
- 10.30 *Palverännak kui kultuuriline ja religioosne fenomen* Ingmar Kurg
- 11.00 *Palverännakute üldised trendid* Kristi Märk
- 11.30 *Palverännukultuur ja suundumused Leedu näitel* Darius Liutikas
- 12.15 Lõuna Jaani kirikus
- 13.15 *Maarjamaa palverännakud ja palverännuteed ajaloos* Aldur Vunk, Pärnu muuseum
Paneelvestlus *Palverännakud Eestis ajaloolisest ja kunstiajaloolisest perspektiivist*
Paneelis: Aldur Vunk, Krista Anderson (?) ja Ülla Paras.
- 14.30 *Maarjamaa palverännuteed täna* Pirita kloostri sõbrad ja Jaakobitee Sõprade Selts
Paneelvestlus *Palverännutrendid ja Eesti palverändurite suurimad väljakutsed.*
Paneelis: Pirita kloostri sõbrad, Jaakobitee Sõprade Selts, Maarika Traat, Andrus Möttus.
- 15.30 Temaatilised arutelud vestlusingides

Teema

- 1) Palverännak kui usulise otsingu ja askeesi vorm
Töötuba juhib EELK assessor Tauno Toompuu
- 2) Palve, meditatsioon ja mõtisklused teel olles: palverännak kui teraapia ja / või hingehoid

- Töötuba juhhib õpetaja Tauno Kibur
- 3) Praktilised nõuanded palverännakule minejale ja sellelt saabujale
Töötuba juhivad Jaakobitee Sõprade Seltsi esindajad
- 4) Palverännakud kui tõusev trend
Töötuba juhhib Kristi Märk
- 16.30 Infotund ja kokkuvõte
- 17.15 Rännak Haapsalu piiskopilinnuses
- 18.00 Vesper Maarja kabelis (toomkirik)

Registreerumine: www.camino.ee. Osalustasu 10 eurot (sisaldab lõunat ja kohvipause).

Maarjamaa 800
Palverännakud ajas ja vaimus

Palverännupäev
Haapsalus

16. mai 9.30–18.30
Haapsalu Jaani kirikus ja Haapsalu Toomkirikus

Oodatud on kõik, kes
palverännakute vastu
huvi tunnevad

Kavas ettekanded,
arutelud, töötööd,
info palverännakutega
seonduva kohta jmt

Osavõtutasu on 10 €,
sisaldab lõunasööki ja
kohvipause

Päevakava ja registreerimine:
www.camino.ee

Korraldajad:
EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus,
Eesti Jaakobitee Sõprade Selts,
Pirita kloostrisõbrad

Toetajad:
EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus
Eesti Jaakobitee Sõprade Selts
Pirita kloostrisõbrad

KARJASEKIRI ISSANDA KUULUTAMISE PÜHAL EHK PAASTUMAARJAPÄEVAL, 25. MÄRTSIL 2015.

Ingel ütles: «Rõõmusta, sa armuleidnu! Issand on sinuga!» Eliisabet hüüdis: «Õnnistatud oled sina naiste seas ja õnnistatud on sinu ihu vili!» Lk 1:28, 42

Evangelist kirjutab, kuidas ingel Gabriel tervitab taevase sõnumitoojaga kohtumisest ehmunud Maarjat rahustavate sõnadega: «Rõõmusta, sa armuleidnu! Issand on sinuga!» (Lk 1:28) Me usume, et Jumal võib meidki kõnetada isikute kaudu, kellega meie elutee või -saatus ristub. Vahel võib mõni selline kohtumine tuua suure muutuse meie ellu, avada seni suletud uksi, silmi, südameid ja uusi perspektiive. Õnnelikud on need, kellele sellised sõnumid on toonud pääsemise õnnitusest või isegi surmast. Erilise tundege meenutavad selliseid sõnumitoojaid kindlasti kõik need, kes 25. märtsil 1949 jõudsid tänu ennetavatele hoiatustele küüditajate eest pakku minna. Jumala teed on ettearvamatult imelised ning tema

«käes ei ole ükski asi võimatu» (Lk 1:37).

Ingli sõnum Maarjale oli võimatu võimalikukssaamisest. Jumalale tähendas sündimine inimesena astumist ajatust ajalikku. Sündides sai Jumala Poeg Jeesus koha inimkonna ajaloos. Ajaloo alustajast sai ajalooline isik! Oma sünni kaudu muutis ta maise ja taevase õndsusloo suurkujuks ka oma ema Maarja. Noorest tütarlapselt sai Jumalasünnitaja. Maarja tõi maailma rahutuse, ebaõigluse ja ülekohtu keskel ilmale Jumala Poja ning saatis ta viimaks südamevaluga ristile.

Maailma ajaloos on praegugi keerulised ajad. Sõjad, tagakiusamised ja rahutused pole meist kaugel. Siinsamas Maarjamaal, meie endigi seas on palju uskmatus, tänamatus, ükskõiksust, ülekohtu, jumalateotust, võimu- ja rahahimu ning jumalike seaduste ja armastusekäsu rikkumist. Kannatamisajal peame õiglaselt hindama omaenese rolli Kristuse ristile saatmisel. Kaaluma palve ja paastu abil oma pattu ja ärataganemist üksikisikuna, kirikuna, rahvana ja riigina. Vajame sügavat meeleparandust ja kahetsevat palvet. Seni kuni palvetame, oleme Jumalaga seotud ja on veel lootust muutusteks! Usun, et kaheksa sajandi pikkuse ajalooga kristlikul Maarjamaal on veel lootust. Meie maa pühitsemine Jumalaema Maarjale omab ainulaadset tähendust meie rahva püsijäämisel ajaloos. See pühitus on kestev, kui elame selle pühituse kohaselt. Kirik õpetab, et Maarja on meile teenäitajaks Kristuse juurde. Tema sõnad oma Poja Jeesuse kohta: «Mida iganes tema teile ütleb, seda tehke!» (Jh 2:5), on meile juhiseks nii tänapäeval kui igavesti.

Kohtudes Maarjaga kiidavad teda ja tema poega Jeesust õndsaks nii rõõmustav Eliisabet kui ka kõik need, kes tänagi roosipärja palvega või pühakirja sõnadega Maarjat tervitavad: «Ole tervitatud, Maarja, täis armu! Issand on Sinuga! Õnnistatud oled Sa naiste seas ja õnnistatud on Sinu ihu vili Jeesus.» Martin Luther soovitas neid sõnu lausudes mõelda erilisel Jumala armule, mis Maarjale, kes oli «armuleidnu», osaks sai.

Kutsun kõigi Eestimaa koguduste liikmeid ja kristlasi üles mõtlema oma palvetes nende õnnistavate sõnade tähendusele ning Maarjale osaks saanud armule. Meil tuleb lakkamatult paluda sedasama armu oma perekondadele, Kristuse Kirikule, igale eestimaalasele ning kristlastele Eestis ja mujal maailmas. Parandagem meelt ja palvetagem, et võiksime kogeda vaimset, moraalselt ja usulist taassündi ühiskonnas, et pühitus, mis on Maarjamaad kandnud läbi sajandite, võiks kanda meid ka tulevikus. Soovin Kristuse rahu ja alandlikku palvemeelt paastumaarjapäevaks ning kannatamisajaks.

Urmas Viilma
Peapiiskop

PRAOSTKONNA SINOD

Lääne praostkonna sinod valis 26. märtsil Lääne praostiks abipraosti ja Lääne-Nigula koguduse õpetaja Leevi Reinaru. Leevi Reinaru poolt hääletas 35 sinodisaadikut, üks sedel oli tühi.

Reinaru kandidatuuri esitas peapiiskop Urmas Viilma. „Leevi Reinaru on saanud oma ametitega hästi hakkama ja küllap tuleb toime ka praosti ametiga, kui te talle selle õiguse annate,“ toetas kandidaati Tiit Salumäe. „Kui te seda soovite, siis ma olen rõõmuga nõus,“ andis Reinaru oma nõusoleku kandideerida. Tiit Salumäe ei saa praostina jätkata, sest tema pühitsetakse 23. aprillil piiskopiks.

Abipraostiks valiti Kullamaa ja Piirsalu koguduse õpetaja Lembit Tammsalu.

Praostkonna nõukogusse valis sinod Haapsalu koguduse juhatuse esimehe Madis Küti, Lääne-Nigula koguduse juhatuse esimehe Tiina Võsu ja Lembit Tammsalu.

Revidendiks valis sinod Kullamaa koguduse juhatuse esimehe Margus Jehe.

Eesti luterliku kiriku peapiiskop Urmas Viilma kiitis Lääne-Nigula kogudusemajas peetud praostkonna üldkoosolekul ehk sinodil Lääne praosti Tiit Salumäe ja praostkonna tööd.

Lääne praostkond on Eestis üks väheseid, kus praost visiteerib veel kogudusi. Viilma tõstis esile ka praostkonnas tehtavat infotööd. Praostkond on aastaid välja andnud aastakirja Scripta Annalia. Hea koostöö on Lääne Eluga.

Lääne praostkonna sinod on alles hiljaaegu ametisse seatud peapiiskopil kuues sinod, kus ta on peapiiskopina osalenud. Neil kõigil on räägitud elanikkonna vähenemisest, mis omakorda mõjutab ka kirikuliikmete arvu. Seda on nimetanud murekohana kõik praostkonnad peale Tallinna, kõneles Viilma. Kuigi inimesi ja annetajaid jääb vähemaks, ei ole vähenenud jumalateenistuste ja armulaua käijate arv, nentis Viilma. Armulaua käijate arv on terves EELKs pigem tõusutrendis. See näitab, et kogudustes on alles tuumikud, kes osalevad koguduse elus, ütles peapiiskop.

Kiriku majanduslikust toimetulekust kõneldes märkis Viilma, et kui kirikuhooned on keskmises või heas korras, siis tagastatud varast on kohati saanud raske pärand. Kogudustele kuuluv põllumaa on enamasti välja renditud, kuid renditulu on tihtipeale väga väike või isegi olematu. Selline kogudus tegeleb heategevusega, toetades põllumajandusettevõtlust, märkis Viilma.

Urmas Viilma toonitas sõpruskoguduste abi olulisust. Summad, millega meie kogudusi on paarikümne aasta jooksul toetanud, on märkimisväärsed. Kuigi sõpradelt saadud toetusi pole kokku löödud, ulatub see miljonitesse eurodesse. „Me pole suutnud näidata, millises mahus on meie sõbrad meid 20 aasta jooksul aidanud,“ ütles Viilma.

Viilma soovitas inimesi rohkem tähele panna ja tunnustada. Pole keeruline saada peapiiskopi tänu- või aukirja, kui inimene seda väärib, julgustas ta kogudusi oma tublisid kaastöölisi tunnustamiseks esitama. Peapiiskopi sõnul ei ole Põhjamaade koguduste avatus ja liberaalsus kogudusse inimesi juurde toonud. Pigem kasvab konservatiivsete koguduste liikmeskond.

„Võiksime mõelda, kas peaksime alati muutustega kaasa minema,“ sõnas Viilma. „Kirik ei saa olla meelelahutaja ja meelejahutaja.“

Samas toonitas peapiiskop, et kirik ei saa kõrvale jääda ühiskonnas toimuvast: „Me ei saa muutunda getostunud grupiks, kes on ühiskonnast väljaspool.“

Viilma sõnul võib inimeste juhuslik ja heitlik vaimsus saada ohuolukorras julgeolekuriskiks. „Kes on kriisi või sõja ajal meie vaimne liider?“ küsis Viilma. „Venekeelsel elanikkonnal on see olemas: õigeusu kirik ja kirikupea. Kes võiks siis olla eestikeelsete inimeste vaimne juht? Kas Igor Mang?“

Viilma mõonis, et see on öeldud mure ja irooniaga, aga küsimus jääb.

Lehte Ilves – Lääne Elu. Arvo Tarmula fotol sinodi liikmed Lääne Nigulas.

MÕTTEID KOGUMAS JA SUHTEID LOOMAS.

Palmipuudepühal, 29. märtsil käisid Haapsalu Püha Johannese koguduse lastekiriku õpetajad ja kavandatava Maria kooli algatusrühma esindajad külas Tallinna Nõmme Rahu kogudusel ja Kaarli kogudusel eesmärgiga tutvuda eelmainitud koguduste laste- ja haridustöö korraldusega.

Päev algas Nõmme Rahu kirikus jumalateenistusega, millel vikaarõpetaja Kristel Engman andis üle Haapsalu koguduse tervitused kohalikule kogudusele. Koos Nõmme koguduse pühapäevakooli laste ja õpetaja Esmega suunduti pühapäevakooli tundi. Lapsed seadsid tunni alguses valmis altari ja igaüks sai endale palvekivi, mis asetati samuti altarile. Iga kivike tähistas muret, tänupalvet või soovi. Pärast seda kogunesime jututuppa, kus lapsed lugesid ülestõusmispühade sündmustest. Lood põhinevad piiblil, kuid need on lastepäraseks kirjutanud meie praostkonna diakon Külleke Valk. Seejärel suundusime meisterdamise tuppa, kus lapsed said täita palmipuudepüha sündmusi kujutava töölehe ja valmistada tore kaart pajutibudega. Ka meile kingiti oksad pajutibudega. Omalt poolt jätsime nii kirikusse kui pühapäevakoolile kingituseks lastekiriku kaastöölise Angeliina Schwindt'i valmistatud imekenad heegelpitsist inglid.

Nõmmelt jätkus meie tee Kaarli kogudusemajja, kus jagunesime gruppideks - iga õpetajate grupp sai külastada erineva vanuseastme pühapäevakooli tundi. Pühapäevakool toimub Kaarli koguduses kolmes erinevas vanusegrupis. Aasta õppekava jaguneb kolmeks tsükliks, alustatakse mihkclipäeval ja aasta lõpetatakse nii nagu ka meil Haapsalus emadepäeval. Kord kuus toimub laulutund, milles ka meie osa saime. Peale pühapäevakoolitundide lõppu tutvustas Kaarli koguduse lastetöö juhataja ja Kaarli kooli direktor Signe Aus Kaarli kirikukooli, Kaarli Kooli ja lasteaeda. Ka Kaarli kooli ja lasteaeda jäid meie külaskäiku meenutama pitsilised inglid.

Päev lõppes ühise kohvilaua taga, kus vahetasime värskaid muljeid ja arutasime tulevikuplaane. Oli huvitav, õnnistatud ja tõine päev. Saime palju uusi mõtteid - eriti uue loodava kooli osas - ning vajadusel lubati kooli loomisel nõuga abiks olla. Oluline oli ka see, et meie lastekiriku õpetajad ja kaastöölised said omavahel mõtteid vahetada ja ühiselt aega veeta. Õppereisil osalenud on tänulikud kogudustele ja õpetajatele, kes oma aega ja mõtteid meiega jagasid.

Reisimõtted pani kirja lastekiriku õpetaja Sirje Jätsa. Fotod tegi Kristel Engman.

KARIL JA KATRIN-HELENAL KÜLAS.

Märtsi viimasel pühapäeval käis suure bussi täis Ridala, Martna ja Haapsalu koguduse inimesi, kokku sai reisilisi 40 ringis, Paides külas Kari Tynkkysel ja Järva-Jaanis Katrin-Helena Melderil. Ridala ja Martna endine õpetaja Kari Tynkkynen teenib läinud aasta lõpust Paide Püha Risti kogudust. Läänlased osalesid palmipuudepüha jumalateenistusel ja külastasid kogudusemajja. Jumalateenistusel

esines Ridala ja Martna koor Lia Salumäe juhatusel. Kaasa teenis Ridala ja Martna diakon Küllike Valk. Jumalateenistuse järel pakuti kirikukohvi.

Ridalas oli tavaline, et pärast jumalateenistust on kirikukohv. Paides tunnistas Kari, et seal kirikukohvi kommet ei ole, aga ta püüab seda juurutada. Paides on komme, et inimesed panevad ennast armulauale kirja. Selleks on lauluraamatute laual ka vastav raamat.

Paides ei ole jumalateenistuse ajal korjandust, igauks annetab soovi korral kas enne või pärast teenistust, selgitas koguduse organist Olaf Lääne, kes on ka koguduse aseesimees. Kotikorjandusest on nad loobunud seetõttu, et enamasti käivad kirikus kogu aeg ühed ja samad inimesed, neilt oleks ülekohtune igal pühapäeval annetust küsida.

Paide kirik on võrdlemisi soe, sest võimsad puhurid soojendavad kiriku mõne tunniga üles. Üle 12 kraadi ei või sooja siiski olla, sest siis läheb orel häälest ära, selgitas Kari. Ta kiitis head koostööd linnavalitsuse ja koolidega.

Paide kogudusemaja asub mõnesaja meetri kaugusel kirikust väikeses kahe korrusega puumajas. Seal on ka õpetaja ametikorter.

Paide Püha Risti kirik linna keskväljaku ääres on aastast 1848, kirikut uuendati viimati 1909-1910.

Mullu sai kirik põhjaliku remondi ja nüüd on ta seest hele ning õhurikas. Lihtsa sisutusega kirikus tõusevad esile neobarokne altar ja kantsel. Ainulaadne on suurest merekarbist ristimisvaagen. Selle kinkis kirikule Mäo mõisnik Stackelberg, kes tõi massiivse, peaaegu meetripikkuse teokarbi kaasa Filipiinidelt.

Õpetaja Kari Tynkkyneni seatakse Paides ametisse 19. aprillil kell 16 armulauaga jumalateenistusel. Teenivad EELK peapiiskop Urmas Viilma, Järva praost Teet Hanschmidt ja külalisvaimulikud. Esineb ansambel Olaf Lääne juhendamisel.

Südamlik vastuvõtt oli ka Järva-Jaanis.

Kartin-Helena Melderit mäletame sellest ajast, kui ta diakonina oli praktikal 2002-2003 Haapsalu, Ridala ja Martna koguduses. Siit läks ta kirikuõpetajaks oma kodukanti. Ridala ja Martna rahvas ei ole seda südamlikku, aga söakat vaimulikku unustanud. Kirikutrepil igauht kätkpidi tervitanud Kartin-Helena rõõmustas, et teda pole unustatud.

Katrin-Helena Melder töötab veel kohalikus koolis õpetajana, ta on volikogu liige ja volikogu eelarvekomisjoni esimees. Koguduse juhatuse esimees Kuno Agan kiitis, et kirikuõpetaja on töökas ja asjatundlik igal alal, mille ta ette võtab.

Suures ilusas kogudusemajas pakuti koduseid küpsetisi ja tutvustati maja. Teisel korrusel asub mitu külalistuba. Õdus oli ka leerikooli ja lastetuba kamina, vaipade, patjade ja diivanitega.

Kirjutas Lehte Ilves, pildid tegi Heli Tammik.

ÕPETAJA KONSTANTIN KÜTI JUTLUS ÜLESTÕUSMISPÜHA 2. PÄEVAL 1940.

Läheneme kevadele. Päike hakkab soojendama enam maad. Paks lumi, mis pika talve jooksul on kogunenud, hakkab sulama... Tekivad veelombid. Kui me seisatame mõne tekkinud veelombi ääres, siis näeme, et selles peegelduvad päikese kiired, võime vahetevahel imetleda ja isegi rõõmu tunda vees mänglevaist kiirtest... Päike ise aga on siiski midagi hoopis muud, kui see, mis paistab mõnest maapealsest veelombist... Meiegi elu sellel maakeral on „päikesekiire mängimine veekogus“ – ta tahab ainult pakkuda aimdust tõelisest elust, tahab meis äratada igatsust elu enda järele. Nagu päikesegi kiir sunnib tõstma pilku kõrgemale. Mõnikord avaldub selline aimdus ja igatsus raske ohkamisega. Inimene rõõmutu ja valuerikka olemise sunnil ja survele hüüab: „Kas see on siin kellegi elu?“ Temal on õigus, see ei ole tõesti kellegi elu... Ülestõusmispüha aga kuulutab, et „veel pole me saanud avalikuks, mis meie tulevikus oleme.“ Aga siis, kui see saab avalikuks, meie oleme tema sarnased, ülestõusnu sarnased. „Aga seda ma ütlen, vennad, et liha ja veri ei või pärida Jumala riiki ega kaduvus pärida kadumatust, sest see kaduv peab rõivastuma kadumatusega ja see surev rõivastuma surematusega“ (1Ko 15:50,53). Ülestõusmise küsimus laheneb alles siis, kui meie oleme avalikuks saanud, s.o siis, kui tuleb tema valurikas sünd, mida meie nimetame surmaks. Siis saab elu lõplikult vabaks. Jeesuse ülestõusmise üle jutlustatakse, püüdes kaitsta tema ülestõusmist. Olen isegi seda teinud, kuni tabasin end tõelt: see pole õige tee! Tahame sellega Jeesusele tema suuruses nagu juurde võita. Jumal on ise suur, ta ilmutab end ise. Mitte selleks ei tarvitsenud tema kannatada ja surra, et pärast selle üle pead murda, vaielda ja kahelda ning otsida otsustust: kas ta on tõesti üles tõusnud? Meil pole tarvis Jumalat kaitsta, sest kui ta on tõesti nii, kuidas Püha Kiri siin tõendab, siis peab tõde iseenesest end ilmutama ja kaitsma... Meie teeme välised asjad tähtsaks ja ei näe sellepärast sisu...

Kaugel sügavas metsas saavad nad jällegi kokku... „Meie oleme armsad õed ja vennad siia kokku tulnud ülestõusmise pühitsemiseks hoopis teistes oludes, kui me sellega harjunud oleme. Kus on kirik? Kus kellad? Kus jumalateenistus? Jumal on meid viinud sarnasesse aega oma imelise armu läbi, et meile oma ülestõusmist hoopis teisel viisil elavaks teha kui seni. Teie nägite, kuidas ma selle asemel, et kombekohaselt ümber kiriku kõndida, kõndisin ümber teie. Teie olete kirik! Teie ei kuule kirikukellasid hõiskavat – teie olete elav hääl, mis annab tunnistust ülestõusmise imest.“ (Dein Reich komme).

Jeesuse käes on võit ja võimus, et ka meid riietada kadumatusega... See riietumine algab juba siin ülestõusnu nägemisega ja temas eluga... Issanda ülestõusmise läbi on meile võimalus avanenud olla kunagi tema sarnased. „Ent nüüd on saanud avalikuks meie Õnnistegija Kristuse Jeesuse ilmumise läbi, kes on hävitanud surma ja toonud valge ette elu ja kadumatu põlve evangeeliumi kaudu (2Ti 1:10). Surma astel on murtud! Teravik, mille otsa teravaotsaline raudne tupp asetati, tarvitati loomade tagasihutamiseks ja sundimiseks. Inimese elus ja iseäranis surmatunnil on astel olemas, mis talle valu teeb, s.o patt ja süü Jumala vastu... Aga Jeesusega selle riigi säädus pole „inimese tahtmine on tema taevariik“, vaid „Jumala tahte täitmine on tema taevariik“. See viib vabadusele... Tema sarnaseks võime me juba siin saada... Aga ajastute Kuningale, kadumatule, nähtamatule, Ainujumalale olgu au ja austus ajastute ajastuteni. Aamen.

Käsikirjast ümber kirjutanud Tiia Laar. Autori kirjaviis muutmata.

KOGUME LUGUSID NIMEDEST.

Armas suur ja väike lugeja!

Emadepäeval on meil plaanis üks vahva ettevõtmine, mille jaoks ootama ka Sinu panust.

Kutsume Sind panema kirja enda, oma ema ja oma vanaema nimesaamise loo. Miks on Sul, Su emal ja vanaemal just selline eesnimi? Kes selle nime pani ja mida see nimi tähendab? Kas Sul, Su emal või vanaemal on olnud seoses nimega mõni vahva juhtumine? Aga võibolla Sa ei teagi, miks on Sulle just selline eesnimi pandud? Miks kannavad Su ema ja vanaema just sellist eesnime? Kui Sul on kellegi käest küsida, siis oleks nüüd sobiv aeg see lugu välja uurida ja kirja panna.

Ootame nimesaamise lugusid hiljemalt **3. maiks 2015** koguduse e-posti aadressile haapsalu@eelk.ee või paberkandjal kantseleisse. Jutule palume lisada autori nimi, vanus ja kontaktandmed (telefon ja e-posti aadress). Jutukestest paneme toomkirikus kokku temaatilise stendi.

Koguduse lastetöö toimkond

KA NII VÕIB MÕELDA.

Kirikuõpetaja ja rabi vaidlus

“Teie olete lihtne rabi ja surete rabina. Aga mina võin saada aja jooksul piiskopiks.”

“Ja mis edasi saab?”

“Piiskop võib saada peapiiskopiks.”

“Väga hea. Mis edasi saab?”

“Edasi võib saada paavstiks!”

“Ja edasi?”

“Ega inimene ei saa ju muutuda Jumalaks!?”

“Kuidas öelda. Üks juudi poiss sai sellega hakkama!”

SÜNNIPÄEVAD APRILLIS.

1. aprill	Lii Habak Argo Miller Sander Kollom	
2. aprill	Tuuli Lauringson Eleonor Ender Margus Jõgilaine Siim Siht Ekke Oskar Engman	
3. aprill	Markus Rafael Kalda	10
5. aprill	Ilme Holm Silvi Tarang Mia Peetris Inga Pärnaste Andra Paadik	
6. aprill	Indrek Jets Rebecca Martin	45
7. aprill	Hembo Soon	
8. aprill	Liisa Maria Kaarest	
9. aprill	Andero Kanarik	
10. aprill	Jaan Põrk	77
11. aprill	Sander Gontmacher Lisanna Gontmacher	
12. aprill	Urmas Kolga Birgit Palk Ott Raatpalu	
13. aprill	Heiki Meinbek Ann Heleen Kuinberg	40
14. aprill	Ilmar Aasna Drevon Küttem Jarmo Jammer Janno Jammer	
15. aprill	Elo Eesmäe	

16. aprill	Niina Prümmel	86
	Raul Tamm	
17. aprill	Kaiti Reppo	25
18. aprill	Merle Ojasild	55
19. aprill	Mark Marcel Schwindt	
20. aprill	Endel Kõrm	85
	Martin Noot	
23. aprill	Eve Aedmäe	78
	Lauri Luik	
	Kadri Küttis	
	Hans Sägi	10
24. aprill	Heino Noor	93
	Selma-Edna Kõiv	85
	Tõnu Paarmaa	
	Lauri Fredrik Kariis	
25. aprill	Lehte Palts	
26. aprill	Aleksander Jõkk	60
27. aprill	Marlene Schwindt	
28. aprill	Vilja Korjus	86
	Marika Korjus	
	Jüri Põldver	
29. aprill	Egon Mik	
	Rebecca Riin Laasi	5
30. aprill	Ivar Boman	84
	Velta Mägi	70
	Ahto Borman	40

Palju õnne sünnipäevaks ja õnnistust uueks eluaastaks!

APRILLI JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

Meie aga kuulutame ristilöödud Kristust. 1. Kr 1:23

Kristliku kuulutuse keskmeks ei ole sõnum “Jumal on armastus”. Kristliku kuulutuse keskmeks on ristilöödud Kristus. Jumal ilmutas oma armastust inimkonna vastu just seeläbi, et andis oma Poja ristisurma meie pattude eest. Jumala armastust suudame õigesti mõista ainult ristist lähtudes.

Meil ei ole mingit muud võimalust saada ühendusse Jeesuse Kristusega ja Tema kaudu Isaga, kui ainult risti läbi. Risti kaudu seome oma saatuse Kristuse saatusega, oma elu ja surma Tema elu ja surmaga. Mitte mingi jõud ega ka sage palvetamine, Pühakirja lugemine ja kirikus käimine ei võimalda meil jääda ühendusse Kristusega, kui me ei saa osa Tema surmast. Selleks peame oma patuse mina iga päev koos Kristusega surma andma, pöördudes meeleparanduses ja kindla otsusega end parandada iga päev üha uuesti Kristuse poole. Ainult siis, kui oleme end ühendanud Kristuse surmaga, võime osa saada ka Tema elust: juba siin ja praegu elust Püha Vaimu väes ja kord tulevikus ülestõusmisest ja igavesest elust.

Usukauged inimesed on öelnud, et rist kui kristlaste sümbol on tapariist ja seega surma märk. Päril kindlasti on rist surma märk, kui veelgi enam on see elu märk. Ristisurmal ilma ülestõusmiseta poleks olnud mingit erilist tähendust. Elu võitis surma. Mitte ilmaaegu ei ole Kiriku pärimus nimetanud risti *arbor vitae* ehk elupuu.

“Kristus suri meie pattude eest” — oleme seda nii palju kuulnud, et see võib meid ükskõikseks jätta. Kui aga mõtleme, et Kristus kannatas ja suri selle pärast, et ma eile solvasin oma sõpra, üleeile valetasin oma ülemusele, täna rääkisin halvasti oma naabrist — siis võib-olla mõistame, et ilma Kristuse ristita poleks meil absoluutselt mingit lootust. Kui mõistame, kui tihedalt ja tugevalt oleme seotud Kristuse ristiga, saavad ka Ülestõusmispühad meie jaoks otsekui hoopis uue tähenduse.

Minu Issand ja Õnnistegija Jeesus Kristus!
Sa käisid oma kannatusteed nii suure armastusega,
et surra minu eest,
ja mina olen Sulle nii sageli selja keeranud!
Kuid nüüd armastan ma Sind kogu hingest,
ja et ma Sind armastan,
siis kahetsen ma kogu südamest,
et olen Sind haavanud.
Andesta mulle ja luba,
et tohiksin Sind sellel kannatusteel saata.
Sina lähed, et armastusest minu vastu surra.
Ka mina tahan surra koos Sinuga ja armastusest Sinu vastu,
oh minu armsaim Õnnistegija!
Jah, minu Jeesus, alati Sinuga ühendatuna
tahan ma elada ja surra!
Alfons von Liguori, 1696-1787
Jurist, piiskop, ordu asutaja, vaimulik kirjanik

Mõtiskluse kirjutas Karin Teder.

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNENE KOGUDUS

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kl 9-15.
Kohtumine koguduse õpetaja Tiit Salumäega on soovitatav leppida eelnevalt kokku (tel. 52 80635).

Kasutatud riiete annetustumüük on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kell 10.00-13.00.

Telefon 473 7166, 473 7167, 528 0635.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-post lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Piiskopilinnus ja muuseum. Vaata www.haapsalulinnus.ee Kontakt: Marika Peberg, tel 5184664, 4725346. Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS

Tiit Salumäe	E-post: tsalumae@yahoo.com 4737 166, 4737 167, 4737 017, 5280 635.
Kristel Engman	E-post: kengman@hotmail.com ; 5289 527.
Lydia Kalda	E-post: lydia.kalda@hotmail.com ; 53477 633.
Lia Salumäe	E-post: liasalumae@hotmail.ee ; 53039 835.
Lehte Ilves	E-post: lehte@le.ee
Karin Teder	E-post: karin.teder@mail.ee
Maria Strauss	E-post: mariastrauss@gmx.de
Tiia Laar	E-post: tiia.laar@gmail.com
Teno Ilves	E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub septembrist 2008 kord kuus. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.